

Inštitút pre výskum práce a rodiny
Institute for Labour and Family Research

Plán činnosti
IVPR
na rok 2012

Bratislava, december 2011

Inštitút pre výskum práce a rodiny
Župné námestie 5-6
812 41 Bratislava

PLÁN ČINNOSTI IVPR NA ROK 2012

Bratislava, december 2011

Účel dokumentu

Účelom tohto dokumentu je predstaviť plánovanú štruktúru vedecko-výskumnej a inej odbornej činnosti Inštitútu pre výskum práce a rodiny (ďalej len „IVPR“) na rok 2012 vykonávanú v rámci hlavnej činnosti. Dokument sa pripravuje v súlade s čl. 7 Štatútu IVPR. Primárne vychádza zo Zriaďovacej listiny schválenej ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, doplnenej následnými dodatkami, čím sa zabezpečí kontinuálne nadviazanie na doterajšie zameranie činnosti IVPR a vecné priority zriaďovateľa na najbližšie obdobie. Na dokument nadväzuje znenie Kontraktu medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Inštitútom pre výskum práce a rodiny v súlade s čl. 4 Kontraktu.

A. Výskumné projekty na rok 2012 v rámci hlavnej činnosti¹

1. Flexibilné formy zamestnania v rámci Európskej únie - možnosti a riziká ich uplatnenia v Slovenskej republike

Anotácia: Výskumný projekt zmapuje uplatňovanie inovatívnych pružných foriem zamestnávania vo vybraných krajinách EÚ s vysokou úrovňou pružnosti trhu práce, analýzu ich právnej úpravy a posúdenie možností ich aplikácie v podmienkach trhu práce SR vrátane indikácie potenciálnych rizík.

Riešenie VÚ bude rozdelené do dvoch etáp:

1. prvá etapa VP bude zameraná na komparatívnu analýzu štatistických ukazovateľov rozsahu využívania jednotlivých pružných foriem zamestnávania. Pôjde o inštitúty externej a internej flexibility uplatňované v SR v porovnaní s vybranými krajinami EÚ27. Zároveň, v rámci prvej etapy riešenia VÚ bude realizovaný monitoring nových inovatívnych pružných foriem zamestnávania uplatňovaných v krajinách EÚ 27, ktoré neboli doteraz aplikované v SR.
2. v druhej etape VP bude uskutočnený rozbor vymedzených zadávateľom inovatívnych inštitútov pružných foriem zamestnávania v krajinách EÚ, ich právnej úpravy a posúdenie možnosti ich inkorporácie do rámca pracovnej legislatívy SR.

Zdôvodnenie: Programové vyhlásenie vlády na obdobie rokov 2010-2014, Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 49), Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - K spoločným zásadám flexiistoty. Flexibilitou a istotou k zvýšeniu počtu pracovných miest a zlepšeniu ich kvality (KOM(2007) 359 v konečnom znení z 27. 6. 2007).

Zadávateľ: sekcia práce, odbor pracovných vzťahov

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 12 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Pavol Bellan, PhDr. Eneke Hanzelová, CSc.

2. Zosúladienie pracovných a rodičovských povinností v aplikačnej praxi zamestnávateľov

¹ Personálne zdroje vyjadrené v človeko-mesiacoch obsahujú aj náklady na externú spoluprácu v prípade, že to povaha zadania vyžaduje.

Anotácia: Výskumná úloha sa sústreďí na zmapovanie súčasného stavu nástrojov a postupov na zosúladenie pracovných a rodičovských povinností uplatňovaných zamestnávateľmi v SR (využitie skúseností a údajovo-informačnej základne súťaže Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí), indikáciu dobrých praktík a posúdenie možnosti implementácie nových nástrojov a zmapovanie vybraných príkladov dobrej praxe pri implementácii politiky zosúladenia pracovných a rodičovských povinností v krajinách EÚ-27.

Zdôvodnenie: Programové vyhlásenie vlády na obdobie rokov 2010-2014, Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 49), Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - K spoločným zásadám flexiistoty. Flexibilitou a istotou k zvýšeniu počtu pracovných miest a zlepšeniu ich kvality (KOM(2007) 359 v konečnom znení z 27. 6. 2007).

Zadávatel': sekcia práce, odbor pracovných vzťahov

Doba riešenia: I.-XI.2012

Personálne zdroje: 8 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: PhDr. Sylvia Porubánová

3. Partnerstvá na podporu zamestnanosti v Slovenskej republike

Anotácia: Výskumný projekt si kladie za cieľ zhodnotiť aplikačnú prax partnerstiev uzatváraných podľa §10 zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti na realizáciu projektov a programov na podporu zamestnanosti, poukázať na silné a slabé stránky uvedeného inštitútu, posúdiť aktuálnosť súčasného prístupu k partnerstvu ako nástroju na podporu lokálnej resp. regionálnej zamestnanosti.

Riešenie výskumného projektu bude zamerané na analýzu:

- inštitútu partnerstva ako nástroja na zvýšenie regionálnej zamestnanosti;
- súčasnej aplikačnej praxe inštitútu partnerstva (počet uzatvorených partnerstiev v rokoch 2004 až 2011, účel vzniku partnerstiev, účastníci partnerstiev, regionálna distribúcia);
- prínosu partnerstiev do zvyšovania regionálnej zamestnanosti, silných a slabých stránok aplikačnej praxe partnerstiev a jeho potenciálu pri zvyšovaní zamestnanosti znevýhodnených skupín na trhu práce.

V rámci riešenia výskumného projektu je plánovaná realizácia empirického prieskumu zameraného na mapovanie aplikačnej praxe inštitútu partnerstva z pohľadu úradov PSVaR ako jedného z jeho hlavných aktérov.

Zdôvodnenie: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti (KOM(2010) 682 v konečnom znení z 23.11.2010, s. 8, 9, 13).

Zadávatel': sekcia práce, odbor politiky trhu práce

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 10 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: PhDr. Zuzana Kostolná

4. Uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce v Slovenskej republike v kontexte s aplikačnou praxou Európskej únie

Anotácia: Výskumný projekt bude zameraný na analýzu aplikačnej praxe vybraných nástrojov aktívnych opatrení na trhu práce (podpora samostatnej zárobkovej činnosti- §49 ZoSZ; podpora zamestnávania znevýhodnených skupín na trhu práce- §50 ZoSZ; podpora vstupu na trh práce absolventov škôl- §51 ZoSZ; podpora aktivačnej činnosti uchádzačov o zamestnanie -§52 ZoSZ.). Predmetom výskumného projektu bude analýza:

- longitúdinalných kvantitatívnych ukazovateľov finančných výdavkov a počtu účastníkov v jednotlivých nástrojoch AOTP v komparácii s aplikačnou praxou vybraných krajín EÚ27;
- rozbor adresnosti vybraných nástrojov AOTP a ich vplyvu na odlev z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Súčasťou riešenia výskumného projektu bude realizácia empirického prieskumu zameraného na identifikáciu bariér na dosiahnutie vyššej efektívnosti AOTP.

Zdôvodnenie: Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 49), Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti (KOM(2010) 682 v konečnom znení z 23.11.2010, s. 3), štvrtá kľúčová oblasť - je nutné vytvoriť silnejšie politiky na podporu vytvárania pracovných miesta dopytu po pracovných silách. Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zadávatel': sekcia práce, odbor politiky trhu práce

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 12 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Ing. Margita Barošová, PhDr. Daniela Kešelová

5. Chránená práca pre občanov so zdravotným postihnutím v Európskej únii a odporúčania pre Slovenskú republiku

Anotácia: Výskumná štúdia bude zameraná na popis modelov chránenej práce pre občanov so ZP vo vybraných krajinách EÚ s dôrazom na poskytovanie/neposkytovanie stimulov k ich zamestnávaniu a udržaniu sa na trhu práce, vrátane ich výšky, periodicity a podmienok poskytovania. Ďalej sa zameria na vzťah poskytovaných stimulov a dávok dôchodkového zabezpečenia (osobitne invalidného dôchodku) poskytovaných občanom so ZP v rámci vykonávania chránenej práce. Autorka popíše aj systém pracovnej asistencie (kritériá pre priznanie pracovného asistenta pre výkon práce občana so ZP vo vybraných krajinách EÚ a nastavenia vzťahu medzi občanom so ZP v rámci vykonávania chránenej práce a jeho pracovným asistentom).

Na základe realizovanej analýzy obvyklého rámca podpory chránenej práce vo vybraných krajinách EÚ budú formulované odporúčania pre úpravu legislatívneho národného rámca v tejto oblasti, vrátane nastavenia stimulov štátu z hľadiska potreby a rozsahu ich financovania).

Zdôvodnenie: Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 49). Zákon č. 5/2004 Z. z.

o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zadávatel': sekcia práce, odbor politiky trhu práce

Doba riešenia: I.-VI.2012

Personálne zdroje: 8 čm

Zodpovedný riešiteľ/ľka: doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

6. Kvalita pracovných miest v SR v kontexte doterajšieho vývoja

Anotácia: Druhá etapa riešenia výskumného projektu bude zameraná na analýzu kvality pracovných miest v kontexte priorít stratégie Európa 2020. Zámerom je analyzovať dopad zmien v daňovej a sociálnej politike a v politike trhu práce realizovaných na Slovensku po vstupe do Európskej únie v roku 2004 na kvalitu pracovných miest s využitím medzinárodne porovnateľných ukazovateľov monitorujúcich kvalitu pracovných miest. Na základe realizovanej analýzy navrhnuť odporúčania v tejto oblasti pre Slovensko. Predmetom analýzy budú nasledovné oblasti: i) socioekonomické zabezpečenie (prístup k pracovným miestam, mzdové ohodnotenie, profesijný a kariérny postup), ii) vzdelávanie (rozvoj zručností a zamestnateľnosti), iii) pracovné podmienky (ochrana bezpečnosti a zdravia pri práci, intenzita práce, autonómia pracovníkov a ich kolektívnych záujmov), iv) tvorba podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života a rodovej rovnosti.

Zdôvodnenie: Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 49), Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti (KOM(2010) 682 v konečnom znení z 23.11.2010, s. 2-3).

Zadávatel': sekcia práce, odbor európskej stratégie zamestnanosti

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 10 čm

Zodpovedný riešiteľ/ľka: doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.

7. Koordinácia verejne financovaného výskumu BOZP (Ide o pokračovanie prác na úlohe č. 18 podľa kontraktu na rok 2011)

Anotácia: Uskutočňovať koordináciu výskumu BOZP s cieľom usmerňovať potenciál výskumu BOZP v SR na riešenie relevantných oblastí ochrany zdravia zamestnancov, ochrany hospodárskych hodnôt, pracovného a životného prostredia. Zámerom koordinačných aktivít je ovplyvňovanie výskumu už v etape tvorby koncepčných zámerov, plánovania, vykonávania vrátane transpozície jeho výsledkov do spoločensko-ekonomickej praxe.

Aktuálnym cieľom koordinácie je tiež vstup do systému štátneho, resp. agentúrneho riadenia výskumu BOZP prostredníctvom implementácie BOZP do sféry výskumných oblastí, ktoré sú prioritnými záujmami štátu s vopred určeným finančným krytím.

Koordináciu uskutočňovať cestou „Koordinačnej rady výskumu BOZP v SR“ zriadenej pri IVPR.

Zdôvodnenie: § 4 písm. f) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zadávateľ: sekcia práce, odbor ochrany práce
Doba riešenia: I.-XII.2012
Personálne zdroje: 3,7 čm
Zodpovedný riešiteľ/lka: externe (Ing. Teodor Hatina)

8. Odborná spôsobilosť osôb v oblasti bezpečnosti prevádzky vybraných pracovných prostriedkov (Ide o pokračovanie prác na úlohe č. 19 podľa kontraktu na rok 2011)

Anotácia: Správa nadväzuje na výskumnú úlohu z roku 2011 Odborná spôsobilosť osôb v oblasti bezpečnosti prevádzky vybraných pracovných prostriedkov. Pokračovaním úlohy bude vypracovanie návrhov na úpravu príslušných slovenských technických noriem, príp. ďalších predpisov a návrh zjednotenia súčasného systému prípravy (základné školenie, periodické školenie, skúšky) na odbornú spôsobilosť osôb pôsobiacich v oblasti prevádzky vybraných pracovných prostriedkov.

Pri riešení druhej fázy výskumnej úlohy sa bude vychádzať z informácií uvedených v STN a z potrieb odbornej verejnosti a zamestnávateľov. Zložitosť problematiky a rozsiahlosť právnych predpisov zaoberajúcich sa problematikou výchovy vzdelávania je potrebné spracovať s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov s prihliadnutím na potreby a možnosti zamestnávateľov.

Zdôvodnenie: Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláška MPSVR SR č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia, vyhláška MPSVR SR č. 356/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti, návrh politiky vlády SR na zlepšenie podnikateľského prostredia v Slovenskej republike schválený uznesením vlády SR č. 486/2011.

Zadávateľ: sekcia práce, odbor ochrany práce
Doba riešenia: I.-XII.2012
Personálne zdroje: 11 čm
Zodpovedný riešiteľ/lka: Ing. Miroslav Novotný, PhD

9. Posúdenie ochranných vlastností prostriedkov individuálnej ochrany počas ich prevádzkového používania (Ide o pokračovanie prác na úlohe č. 21 podľa kontraktu na rok 2011)

Anotácia: Správa nadväzuje na výskumnú úlohu z roku 2011- Posúdenie ochranných vlastností prostriedkov individuálnej ochrany počas ich prevádzkového používania. Pokračovaním úlohy bude analýza metód skúšania a testovania osobných ochranných pracovných prostriedkov v skúšobniach na Slovensku, spracovanie postupov a vypracovanie metodiky na posúdenie ochranných vlastností vybraných OOPP pre potreby zamestnávateľských subjektov. Pri spracovaní analýzy sa bude vychádzať zo skúseností a potrieb odbornej verejnosti a zamestnávateľov v malých a stredných podnikoch. Výstupom úlohy bude metodika a informačný leták pre potreby zamestnávateľov a odbornej verejnosti.

Zdôvodnenie: Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Zadávateľ: sekcia práce, odbor ochrany práce

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 11 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: RNDr. Miroslava Kordošová

10. Presun úrazového poistenia na komerčnú sféru

Anotácia: Úprava systému úrazového poistenia pre účely jeho presunu na komerčnú sféru súvisí s pripravovanou reformou odvodového systému.

Úprava si vyžaduje pripraviť postup na odčlenenie úrazového poistenia zo systému sociálneho poistenia a vypracovať návrh legislatívneho, inštitucionálneho, organizačného, štrukturálneho, procedurálneho, personálneho, informačného a finančného zabezpečenia výkonu úrazového poistenia.

Príprava sa bude uskutočňovať v úzkej súčinnosti IVPR so sekciou sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia MPSVR SR, príp. v rámci spolupráce s externými subjektmi.

Zdôvodnenie: Zadanie týkajúce sa preskúmania presunu úrazového poistenia na komerčnú sféru vyplynulo priamo z Koncepcie reformy daňovo – odvodového systému schválenej vládou Slovenskej republiky uznesením č. 313/2001 dňa 18. mája 2011.

Zadávateľ: sekcia sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia

Doba riešenia: I.-III.2012

Personálne zdroje: 3 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: externe (Ing. Teodor Hatina, PhDr. Beata Perichtová)

11. Situácia žien v marginalizovaných rómskych komunitách

Anotácia: Výskumná úloha sa sústreďuje na vybrané makrosociálne a mikrosociálne otázky vzorcov správania žien v marginalizovaných rómskych komunitách, s cieľom indikovať a monitorovať aktuálne problémy, zmeny a trendy v globálnom, národnom i lokálnom kontexte, predovšetkým v oblasti zdravia, resp. reprodukčného zdravia žien.

Zdôvodnenie: Potreba úlohy vyplýva zo schválenej Stratégie rodovej rovnosti na roky 2009-2014 a z legislatívneho návrhu zákona o sociálne vylúčených spoločenských skupinách.

Zadávateľ: odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 8 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: PhDr. Sylvia Porubánová

12. Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí

Anotácia: Evidencia, zber, spracovanie, vyhodnotenie, archivácia prihlášok a dotazníkov 11. ročníka súťaže, vrátane konzultácií so záujemcami o účasť v súťaži. Tak ako každoročne, aj

tento rok bude vypracovaná podkladová štúdia pre vyhodnotenie ročníka a ocenenie víťazov, i súvisiaci odborný príspevok na sprievodnej konferencii. Kontinuálne prebehnú odborné a mediálne aktivity popularizujúce doterajšiu i inovovanú podobu a význam súťaže.

Zdôvodnenie: Ide o 11. ročník súťaže, kde IVPR je každoročne odborným garantom. Úloha súvisí s potrebou aktualizovať v roku 2012 Návrh opatrení na zosúladienie pracovného a rodinného života (pôvodný z roku 2006) a nadväzuje na Stratégiu rodovej rovnosti na roky 2009-2014.

Zadávatel': odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí

Doba riešenia: I.-VI.2012

Personálne zdroje: 3 čm

Zodpovedný riešiteľ/čka: PhDr. Sylvia Porubánová

13. Úlohy vyplývajúce z NAP prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách

13.1 Správa o násilí páchanom na ženách za rok 2011

Anotácia: Komplexná, v poradí už tretia, správa o prevalencii a incidencii prípadov násilia páchaného na ženách na Slovensku v roku 2011 podávajúca celkový obraz o stave riešenia tejto problematiky a vyplývajúca z NAP pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012. Štruktúra správy je založená na nastavenej sústave národných ukazovateľov násilia páchaného na ženách, spočívajúcej na zbere a analýze administratívnych údajov za rok 2011 z evidenčno-štatistických systémov polície, prokuratúr, súdnictva, zdravotníctva a sociálneho systému o prípadoch násilia páchaného na ženách, analýze ľudských a finančných zdrojov v oblasti násilia páchaného na ženách v kapitolách ministerstva vnútra, spravodlivosti, zdravotníctva a práce, ako aj analýze inštitucionálneho a legislatívneho zabezpečenia v oblasti násilia páchaného na ženách v danom roku. Správu dopĺňajú štruktúrne a kontextové indikátory rodovej rovnosti, celkovej kriminality, spoločenskej tolerancie k násilium a spoločenskej anómie. Správa za rok 2011 bude obsahovať aj porovnanie a sumarizáciu dosiahnutého pokroku počas realizačného obdobia NAP na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách v rokoch 2009 – 2012 a odporúčania pre ďalšie obdobie.

13.2 Monitoring médií a reklamy z hľadiska prevencie násilia páchaného na ženách a podpory rodovej rovnosti za rok 2011

Anotácia: Tretia, záverečná správa zo štandardizovaného monitoringu spravodajstva a prípadového monitoringu vybraných médií a reklamy z hľadiska korektného informovania o násilí páchanom na ženách a podpore rodovej rovnosti, realizovaná v rámci NAP pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012. Monitoring je realizovaný podľa štandardizovanej metodiky nastavenej v roku 2009. Monitoring sa vzťahuje aj na analýzu legislatívnych a samoregulačných opatrení v mediálnej oblasti a oblasti marketingovej komunikácie, analýzu podnetov na porušenie etických a profesijných kódexov v novinárskych a iných profesiách z hľadiska diskriminácie na základe rodu a nedôstojného zobrazovania žien a mužov médiách či podpore násilia. Monitoring sa zameria aj na rodový personálny audit významných médií a reklamných organizácií z hľadiska rovnovej účasti žien na rozhodovaní. Správa z monitoringu za rok 2011 bude obsahovať aj

sumarizáciu zistení za roky 2009 – 2011 a návrh odporúčaní pre zlepšenie úlohy médií a reklamy v podpore prevencie násillia páchaného na ženách.

13.3 Monitorovacia správa z podporných služieb poskytovaných ženám a ich deťom zažívajúcich násillie za rok 2011 z hľadiska európskych štandardov

Anotácia: Monitoring sociálnych zariadení a organizácií poskytujúcich podporné služby ženám a ich deťom zažívajúcich alebo ohrozených násillím podľa štandardizovanej metodiky nastavenej v roku 2010. Úloha vyplýva zo záväzkov IVPR v NAP pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012. Realizovaný bude empirický prieskum na získanie relevantných údajov za účelom posúdenia miery dodržiavania odporúčaných európskych štandardov v tejto oblasti. Analýza údajov o materiálnom a personálnom zabezpečení v predmetných zariadeniach a organizáciách bude umožňovať odhad potenciálu jednotlivých zariadení na ich zaradenie do integrovaného systému pomoci ženám a ich deťom zažívajúcim či ohrozených násillím v súčinnosti s implementáciou národného projektu.

13.4 Vypracovanie teoretického a metodologického rámca na výskum maskulinity na Slovensku z hľadiska násillia páchaného na ženách

Anotácia: Úloha je riešená v rámci NAP na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012 aj so zameraním na marginalizované rómske komunity v súčinnosti s prácou pre páchatel'ov násillia páchaného na ženách. Výstupom výskumnej úlohy bude vypracovanie teoretického a metodologického rámca pre realizáciu výskumu faktorov prispievajúcich k násillnej maskulinite, resp. násillného správania mužov voči ženám aj voči iným mužom. Vypracovanie rámca sa bude opierať o sekundárnu analýzu výskumných štúdií a správ z tejto oblasti a zhodnotenia metodologických nástrojov na výskum páchatel'ov násillnej a sexuálnej kriminality. Úloha sa zameria aj na osobitosti násillia páchaného na ženách a ich deťoch v marginalizovaných rómskych komunitách a osobité aspekty násillného správania Rómov. Zhodnotí aj metodologické možnosti výskumu násillnej maskulinity v tomto osobitnom prostredí. Perspektívne sa uvažuje o využití nastaveného výskumného a metodologického rámca pre realizáciu empirického výskumu násillnej maskulinity v nadchádzajúcom programovom období národného akčného plánu po roku 2012.

Zdôvodnenie: Úlohy vyplývajú z priamych záväzkov IVPR pri naplňaní NAP, konkrétne úlohy č. 29 (monitoring médií a reklamy), č. 32 (národné ukazovatele násillia), 34 (metodika a monitorovanie správy podporných služieb), 36 (príprava výskumu maskulinity na Slovensku vo vzťahu k násilliu páchanému na ženách).

Zadávateľ: odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 18 čm

Zodpovedný riešiteľ/ka: Mgr. Barbora Holubová

14. Udržateľnosť náhradného prostredia

14.1. Udržateľnosť náhradného prostredia z aspektu úspešnosti osamostatňovania sa mladých dospelých a fyzických osôb po ukončení poskytovania starostlivosti v detskom domove vo vzťahu k vybraným faktorom

Anotácia: Ústavná starostlivosť na Slovensku produkuje veľké množstvo nezamestnaných mladých dospelých. Ide o mladých ľudí, ktorí boli z rôznych dôvodov vyňatí zo svojho pôvodného rodinného prostredia a boli do týchto zariadení umiestnení. Cieľom výskumného zámeru je otestovať hypotézu vplyvu vybraných faktorov, ktoré v rôznej miere k ne(úspešnosti) osamostatnenia sa tejto skupiny mladých dospelých prispievajú. Inými slovami pôjde o identifikovanie determinantov, ktoré k reprodukcii problémov mladých ľudí po odchode z detského domova prispievajú a ako aj tých, ktoré majú naopak, priaznivý vplyv pri neskoršej snahe týchto ľudí sa osamostatniť (najmä čo sa týka trhu práce). Premenné budú vybrané z prostredia detských domovov, z prostredia mimo detských domovov spolu s vybranými demografickými a inými charakteristikami týchto ľudí.

14.2. Zlepšenie udržateľnosti náhradného rodinného prostredia a monitoring dôvodov zlyhávania náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a poručníctva

Anotácia: Predmetom skúmania budú dva druhy náhradného prostredia. V prvom prípade bude predmetom skúmania náhradné prostredie simulujúce rodinu v zariadeniach – profesionálne rodiny (dôvody ukončenia pracovného pomeru z pohľadu profesionálnych rodičov aj zamestnávateľov). V druhom prípade bude úloha ťažiskovo zameraná na identifikáciu príčiny/dôvody rušenia pestúnskej starostlivosti /náhradnej osobnej starostlivosti z pohľadu samotných pestúnov/osôb, ktoré majú dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (kto dal návrh na zrušenie pestúnskej, čo bolo samotným podnetom/dôvodom zrušenia pestúnskej starostlivosti, realizované opatrenia pred zrušením).

Zdôvodnenie: Odborná podpora na prijímanie nových opatrení za účelom aplikácie odporúčaní Výboru pre práva dieťaťa a Smernice OSN o náhradnej starostlivosti ; podklady na pripravovanú novelu zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zadávateľ: odbor stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny

Doba riešenia: I.-XII. 2012

Personálne zdroje: 11 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Milan Fico

15. Monitoring dopadov prechodu zriaďovateľskej pôsobnosti k detským domovom z určených ÚPSVR na Ústredie PSVR

Anotácia: Pôjde o skúmanie názorov oddelení SPODaSK na zmeny ohľadom riadenia detských domovov. Zriaďovateľská pôsobnosť prešla z určených úradov PSVaR na ústredie PSVaR. Monitorované budú pozitívne skúsenosti dobrej praxe vo vzťahu k nachádzaniu náhradných rodičov pre deti z detských domovov a v súvislosti s uvedenou zmenou, ako aj názory na nezamýšľané dôsledky, ktoré mohla táto zmena v niektorých prípadoch priniesť.

Zdôvodnenie: Overenie dopadov systémovej zmeny; podpora implementácie Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike a Koncepcie zabezpečenia výkonu súdnych rozhodnutí na roky 2011 - 2015

s výhľadom do roku 2020 (plán transformácie a deinštitucionalizácie ústavnej starostlivosti v detských domovoch).

Zadávatel': odbor stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 5 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Milan Fico

16. Vypracovanie metodologického rámca výskumnej úlohy „Zabezpečiť realizáciu výskumnej štúdie zameranej na problematiku prejavov intolerancie, násillia a extrémizmu voči sociálne vylúčeným spoločenstvám“

Anotácia: Pri vypracovaní metodologického rámca pre riešenie výskumnej úlohy zameranej na problematiku prejavov extrémizmu, intolerancie a násillia voči SVS, budú prvé kroky nasmerované na oboznámenie sa s existujúcou legislatívou, literárnymi prameňmi, základnou terminológiou, získaním poznatkov a prehľadu existencie výskumov zameraných na podobné témy, vrátane vypracovaných metodík na ich zisťovanie. Predpokladáme nadviazanie kontaktov s aktivistami v oblasti ľudských práv, rôznych advocacy skupín, ktoré sa problematikou zaoberajú, získanie štatistík – ak o danom probléme existujú a pod.

Zdôvodnenie: úloha zo schváleného Programu boja proti extrémizmu na roky 2011 – 2014

Zadávatel': odbor stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny

Doba riešenia: X.-XII. 2012

Personálne zdroje: 2,5 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: PhDr. Bernardína Bodnárová, CSc.

17. Chudoba pracujúcich a nízka intenzita práce v nadväznosti na hodnotenie chudoby a sociálneho vylúčenia na Slovensku

Anotácia: Výskumná úloha bude zameraná na analýzu kľúčových faktorov vplývajúcich na výskyt nízkej intenzity práce a pracujúcej chudoby. Ukazovateľ intenzity práce sumarizuje informácie o všetkých členoch domácností a umožňuje tak získať celkový pohľad na situáciu domácností z hľadiska uplatnenia na trhu práce a identifikovať dôležité faktory pôsobiace na úrovni domácnosti. Zároveň predstavuje jeden z pilierov hodnotenia záväzkov v oblasti boja proti chudobe v rámci Stratégie EU 2020. Empirické analýzy budú vychádzať z mikro-údajov štatistického zisťovania EU SILC. Popri nízkej intenzite domácnosti budú v centre pozornosti aj determinanty pracujúcej chudoby. Výsledná štúdia ponúkne podklady pre zhodnotenie politík v danej oblasti.

Zdôvodnenie: podrobnejšie zhodnotenie situácie na Slovensku v súvislosti s chudobou pracujúcich. Taktiež podrobnejšie rozpracovanie jedného z indikátorov, na základe ktorého sa vypočítava agregát chudoby (zoskupenie indikátorov na vyjadrenie podielu ľudí žijúcich v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, a to nízka intenzita práce. Predovšetkým je dôležité zachytiť jednotlivé trendy a ich vplyv na tento indikátor a následne na celkový agregát chudoby. Výstupy budú obsahovať nielen popis indikátora, ale aj vplyv politík na

jeho vývoj a nadväznosť na ciele EU 2020. Zároveň výstupy budú obsahovať vplyv politík na vývoj chudoby pracujúcich.

Zadávateľ: odbor štátnej podpory a stratégie sociálnej a rodinnej politiky

Doba riešenia: I.-XII. 2012

Personálne zdroje: 7 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Daniel Gerbery, PhD

18. Materiálna deprivácia z rôznych pohľadov

Anotácia: Výskumná úloha bude analyzovať multi-dimenzionálny koncept materiálnej deprivácie s pomocou údajov zo štatistického zisťovania EU SILC. Bude si všímať jednotlivé aspekty materiálnej deprivácie a ich súvislosť s kľúčovými socio-demografickými ukazovateľmi a ďalšími skutočnosťami týkajúcimi sa širšieho kontextu chudoby a sociálneho vylúčenia. Výsledná štúdia ponúkne pohľad na trendy vo výskyte materiálnej deprivácie a jej kumulácie ako aj konzekvencie pre verejné politiky.

Zdôvodnenie: Analýza materiálnej deprivácie a podľa pôvodnej definície na úrovni EÚ, ako aj jej nastavenie v rámci agregátu chudoby. Predovšetkým analyzovanie váh jednotlivých položiek, ako aj možnosti zohľadnenia iných položiek pre jej nastavenie, napr. ako je to v prípade niektorých národných indikátorov na monitorovanie sociálneho vylúčenia detí. Výstupy budú obsahovať nielen popis indikátora, ale aj celkový vplyv politík a rôznych trendov v spoločnosti, ako aj nadväznosť na ciele EÚ 2020.

Zadávateľ: odbor štátnej podpory a stratégie sociálnej a rodinnej politiky

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 5

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Daniel Gerbery, PhD

19. Spolupráca pri hodnotení dotazníkov EU SILC 2012 a pri zostavení životného minima

Anotácia: Ide o dlhodobú výskumnú úlohu, ktorá spočíva v úzkej spolupráci pri hodnotení dotazníkov a sledovaných ukazovateľov v rámci zisťovania EU SILC. Prebieha formou stretnutí a konzultácií, na základe skúsenosti s pravidelným využívaním daného zisťovania pre potreby MPSVR SR.

Zdôvodnenie: Tak ako v predchádzajúcich rokoch ide o spoluprácu pri hodnotení dotazníkov a ich nových modulov EU SILC koncom kalendárneho roka. Zároveň ide aj o spoluprácu pri dopracovaní úloh zameraných na zostavenie životného minima v nadväznosti na Konceptiu životného minima.

Zadávateľ: odbor štátnej podpory a stratégie sociálnej a rodinnej politiky

Doba riešenia: I.-XII. 2012

Personálne zdroje: 2 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: Mgr. Daniel Gerbery, PhD

20. Monitoring uplatňovania osobitného príjemcu pomoci v hmotnej núdzi občanmi a neštátnymi subjektmi, identifikácia problémov v praxi, príprava návrhov riešení

Anotácia: Riešenie výskumnej úlohy sa zameria na zistenie efektivity uplatňovania inštitútu osobitného príjemcu pomoci v hmotnej núdzi, ktorá môže byť zverená rôznym subjektom. Pri riešení zadanej úlohy sa zameriame na poznávanie takých faktov ako: prípady určenia osobitného príjemcu, pre koho, za akých podmienok, z akých dôvodov, ako dlho vykonávajú túto rolu, pre koho ju vykonávajú, ako reflektujú svoju pozíciu a dopady na osobu ktorá je skutočným príjemcom dávky, ako sa a či vôbec sa zmenilo správanie tejto osoby, či sa zmenilo niečo v nakladaní s poskytovanými finančnými prostriedkami, frekvencia kontaktov medzi obidvomi stránkami a pod. V tomto prípade predpokladáme dotazníkové zisťovanie s pomocou úradov práce (je nutný kontakt na tieto subjekty). Z dôvodu, že výkon inštitútu osobitného príjemcu nemôže byť vnútený, účasť v programe môže byť odmietnutá čo vedie k hľadaniu nového subjektu – chceli by sme zistiť aj takéto okolnosti: ako často sa vyskytujú odmietnutia tejto roly, kto najčastejšie odmieta, aké príčiny sa za odmietnutím vyskytujú a aj z toho dôvodu predpokladáme komunikáciu s kompetentnými pracovníkmi úradov práce. V tomto prípade bude zaujímavý pohľad pracovníkov z úradov práce na efektívnu takto poskytovaných dávok v hmotnej núdzi. Zber empirických zabezpečíme prostredníctvom záznamového hárku.

Zdôvodnenie: Východisko pre modifikáciu praxe a podklady pre novelizáciu zákona

Zadávatel': Odbor sociálnej inklúzie a pomoci v hmotnej núdzi

Doba riešenia: I.-XII.2012

Personálne zdroje: 7 čm

Zodpovedný riešiteľ/lka: PhDr. Bernardína Bodnárová, CSc.

V rámci hlavnej činnosti bude zabezpečovaná pre zriaďovateľa aj **operatívna analytická činnosť** v celkovom rozsahu **60 čm**.

B. Edukácia a rozvoj vlastných zamestnancov/kýň IVPR

B1. Predpokladaná organizácia a účasť na konferenciách a iných odborných podujatiach

Príprava odborných podujatí

V rámci série „Pondelkové rozhovory k vybraným otázkam sociálnej politiky a výskumu“ sa predpokladajú stretnutia k týmto témam:

- Špecifické otázky BOZP v malých a stredných podnikoch, dočasných a mobilných pracoviskách a pri uplatňovaní inovatívnych foriem práce
- Prenos kompetencií v oblasti riešenia hmotnej núdze na miestne samosprávy
- Vybrané aspekty využívania štatistického zisťovania EU SILC
- Vybrané príklady aktuálnej dobrej praxe zosúladovania pracovných a rodičovských povinností v krajinách EU-27

- Aktuálne problémy odbornej spôsobilosti osôb v oblasti bezpečnosti prevádzky a obsluhy vybraných pracovných prostriedkov
 - Kvalita pracovných miest
 - Dobrovoľníctvo a aktívne starnutie
- konferencie, ad-hoc workshopy a odborné podujatia ako súčasť aktuálne riešených výskumných projektov (napr. záverečná medzinárodná konferencia k projektu FAMO v máji 2012).

Účasť na odborných podujatiach

- v rámci výskumných projektov FAMO, NETWORK, ANED, príp. iných,
- v rámci intenzívnej spolupráce s Európskym centrom pre sociálnu politiku a výskum vo Viedni,
- v rámci spolupráce s Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť vo Vilniuse,
- podľa aktuálnych potrieb a ponúk.

B2. Organizácia domácich a zahraničných študijných pobytov

- študijné návštevy a pobyty študentov/tiek rozličných fakúlt na pracovisku IVPR (najmä z odborov sociológia, sociálna práca a politológia)

B3. Zapojenie zamestnancov do doktorandského štúdia

- viacero interných zamestnancov/kýň výskumu a vývoja IVPR bude pokračovať v doktorandskom štúdiu na FF UK v Bratislave, príp. ho ukončí.

B4. Účasť na vzdelávacích aktivitách

Podľa aktuálnej potreby v jednotlivých agendách IVPR (jazykové zručnosti, zručnosti vedeckej komunikácie, PC zručnosti, osobitne SPSS, nová legislatíva pracovno-právnych vzťahov, účtovníctvo, moderný projektový manažment, riadenie kvality, atď).

C. Iná expertízna činnosť

C1. Účasť/členstvo v expertných pracovných skupinách

Kvetoslava Repková - členka Rady riaditeľov Európskeho centra pre sociálnu politiku a výskum vo Viedni, členka VR VÚPSV v Prahe, členka VR FF PU v Prešove, členka odborovej komisie PhD programu MTF STU v Trnave v odbore Integrovaná bezpečnosť, predsedníčka Koordinačnej rady výskumu BOZP, členka Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím a Výboru pre seniorov Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Sylvia Porubánová – členka (za SR) Expertnej rady EIGE vo Vilniuse, členka Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (vedúca pracovnej skupiny pre zosúladovanie pracovného a rodinného života), expertka NP IRR, členka Komisie MK SR pre kultúru znevýhodnených skupín obyvateľstva, predsedníčka Prípravného výboru súťaže Gypsy Spirit.

Margita Barošová - členka Komisie pre riadenie a koordináciu prác súvisiacich s Informačným systémom o cene práce (pri MPSVR SR), členka Poradnej komisie pre rozširovanie záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (pri MPSVR SR), členka

poradnej Koordinačnej pracovnej skupiny pre otázky znižovania dlhodobej nezamestnanosti žien a zvyšovania miery zamestnanosti starších žien podporou podnikania a samostatnej zárobkovej činnosti (pri ÚPSVR SR).

Rastislav Bednárík - člen pracovnej skupiny Európskej komisie MISSOC (porovnávanie systémov sociálnej ochrany), člen expertného poradného orgánu Kolégia podpredsedu vlády SR a ministra PSVR pre oblasť práce, člen pracovnej skupiny pre rekonštrukciu životného minima, člen

Bernardína Bodnárová – členka komisie na vykonanie súťaže „Zamestnávateľ ústretový k rodine“ pri MPSVR SR

Daniel Gerbery – člen pracovnej skupiny pre rekonštrukciu životného minima, delegát SR za oblasť výskumu v European Alliance for Families, platformy pri Európskej komisii pre politiky ústretové voči rodine

Barbora Holubová: členka pracovnej skupiny na Elimináciu násilia páchanom na ženách a pracovnej skupiny Tvorba stratégií v oblasti rodovej rovnosti Výboru pre rodovú rovnosť pri Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

C2. Pedagogický proces na vysokých školách, univerzitách a iných edukačných pracoviskách

Kvetoslava Repková, Rastislav Bednárík, Sylvia Porubánová, Ľudovít Czírja, Daniel Gerbery – interní a externí vysokoškolskí učitelia/ky (FF UK, PdF UK, FF PU v Prešove, Ústav aplikovanej psychológie, FSEV UK, UKF v Nitre, Ústav verejnej politiky FSEV UK, súkromná VŠ v Sládkovičove, Dubnický technologický inštitút – súkromná vysoká škola, FM UK v Bratislave)

Kvetoslava Repková, Rastislav Bednárík, Sylvia Porubánová, Daniel Gerbery – školitelia/ky a oponenti/ky bakalárskych, magisterských, inžinierskych, doktorandských a habilitačných prác,

Kvetoslava Repková – členka odborovej komisie PhD v odbore Integrovaná bezpečnosť na MTF STU v Trnave, členka habilitačných komisií na FF Prešovskej univerzity v odbore sociálna práca

všetci vedecko-výskumní zamestnanci/kyne IVPR - ad-hoc konzultácie v rámci prípravy Bc, Mgr/Ing, PhD prác a v rámci študijných pobytov domácich i zahraničných študentov/tiek.

D. Publikačná činnosť

- knižné publikácie,
- záverečné správy/výskumné štúdie,
- štúdie v domácich i zahraničných vedeckých a iných odborných časopisoch a zborníkoch,
- bulletin Rodina a práca,
- bulletin Informačný spravodajca,

- informačné letáky a plagáty,
- Policy briefs

V Bratislave, 13. decembra 2011

Schvaľuje:
Jozef Mihál

podpredseda vlády SR a minister práce,
sociálnych vecí a rodiny SR